2021

5-APREL

IJODKOR O'QITUVCHI

RESPUBLIKA ILMIY-USLUBIY JURNALI

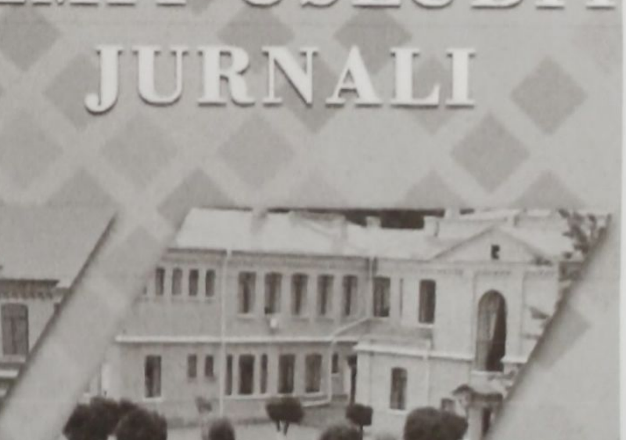

www.Bestpublishing.org

«BEST PUBLICATION»

Ilm-ma'rifat markazi ©

IJODKOR O'QITUVCHI
ILMIY-USLUBIY JURNAL

MATERIALLARI TO'PLAMI

5-APREL, 2021-YIL

5-SON

MAKTABGACHA TA"LIM MUASSASALARIDA TARBIYA JARAYONLARINI TASHKIL ETISHNING PSIXOLOGIK ASOSLARI	
Atamuratova Feruza Komiljanovna	105
BIOLOGIYA DARSLARDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISHNING SAMARADORLIGI	
Boltayeva Zuhra Sadirdinovna	107
BOSHLANG"ICH SINF O"QUVCHILARINING TA"LIM JARAYONIGA QIZIQISHLARNI OSHIRISH USULLARI	
Akram Pirimov	111
Husenova Muhtaram Husniddin qizi	
BOSHLANG„ICH TA"LIM 4-SINF "MATEMATIKA" DARSLIGINI O„RGANISH ASOSIDAGI BA"ZI TAKLIFLAR	
Xasanova Munira Pulatovna, Ibragimova Leylo Shonazarovna	115
BOSHLANG"ICH TA"LIM TIZIMIDA FANLARARO INTEGRATSIYANING AHAMIYATI	
Musayeva Amina Karamatovna	118
INNOVATSION TA"LIM TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA IQTISODIYOT ASOSLARI FANINI O"QITISHNING DOLZARB MUAMMOLARI	
Fayzullayeva Gavhar	123
Bahronova Sadoqat	
Pirimov Akram	
BOSHLANG"ICH SINF O"QUVCHILARINI MATEMATIK SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA DARSLIKLARNING O"RNI	
Oripova Sobira Axadovna	128
MAKTABGACHA TA"LIM MUASSASALARIDA TURLI YOSH GURUHLARIDA QURISH-YASASHGA O„RGATISH METODLARI, TURLARI	
Sarbaraliyeva Nasiba Boltaboyevna	140
Usmonova Nigora Mahammatsodiqovna	
BOSHLANG"ICH SINF O"QUVCHILARINING YOZUV MALAKALARINI SHAKLLANTIRISH	
Qurbonova Mohidil Ikromovna	145
BOSHLANG"ICH SINF ONA TILI DARSLARIDA NOAN"ANAVIY TA"LIMNING SAMARADORLIGI	
Rixsiboyev Oybek	149
MAKTABGACHA TA"LIM MUASSASALARIDA BERILADIGAN MUSIQA TA"LIMI VA TARBIYASINING PEDAGOGIK PSIXOLOGIK ASOSLARI.	
Hamidova Nargiza Radjabovn	152
O'QUVCHILAR BILIMINI OSHIRISHDA SINFDAN TASHQARI ISHLARDAN TURLI TANLOV,SINOV VA BELLASHUVLARNI AHAMIYATI	
Sayfullaeva Malikakhon Abdusalom qizi	156
THE STORY OF UTKIR HOSHIMOV IN THE WORK ON THE AFFAIRS OF THE WORLD ON WHITE MOONLIT NIGHTS	
Tolyakova Inobat Yuldashevna	158
BOSHLANG„ICH SINFLARDA MATEMATIKA O„QITISHNING INDUKSIYA, DEDUKSIYA, ANALOGIYA METODLARI	
Xaitova Dildora Omanovna	163
O"QUVCHILARDA INTERFAOL USULLAR ASOSIDA ERKIN FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISH PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA	
Xayrullayeva Maftuna O'ktam qizi	167
OSIYO TA"LIM MODELI (SINGAPUR MISOLIDA)	
Xolmurotova Gulbaxor Ismoilovna	174
BOSHLANG"ICH SINFDA O"QUVCHILAR BILIMINI OSHIRISHDA YANGI PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH.	
Yuldasheva Manzura Mahmudovna, Ibrohimova Nigina Sharopovna	177
USING GAMES TO TEACH CHILDREN	
Biytemirova Dilfuza Abdiraimovna	183
O"SMIRLIK DAVRI PSIXOLOGIK RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI. OILAVIY MUNOSABATLAR MUAMMOSI	
Ruzmetova Nodira Kurbanbayevna	188
BOSHLANG„ICH SINF MATEMATIKA FANIDAN MUSTAQIL ISHLARNI TASHKIL ETISH	
Шоира Ибрагимова Қосимовна	196
ЎҚИТУВЧИ МАҲОРАТИ ОРҚАЛИ ТАЪЛИМ-ТАРБИЯГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ КАТТА КУЧДИР.	
SAN'AT VA JISMONIY MADANIYAT	
Akramov Dilmurod Nurmurodovich	199
KELAJAKDAGI MAKTAB O"QITUVCHISI VA O"QUVCHILARNING NATYURMORT CHIZISH JARAYONIDA IJODIY VA BILIM FAOLIYATINI FAOLLASHTIRISH	
Ergasheva Gulhayo Faxriddin qizi	204
UMUMTA"LIM MAKTABLARINING CHIZMACHILIK DARSLARIDA QO"LLANILADIGAN METODLAR	
Rozzoqov Dilshod G"afurovish	206
JISMONIY TARBIYA DARSLARIDA MILLIY HARAKATLI O'YINLARNING O'RNI.	
Islomov Eldor Yusupovich	210
MAKTAB TA"LIMIDA JISMONIY TARBIYA DARSLARINI INTEGRALLASHTIRISH TEXNOLOGIYASIGA O'RGATISH	

MAKTAB TA'LIMIDA JISMONIY TARBIYA DARSLARINI INTEGRALLASHTIRISH TEXNOLOGIYASIGA O'RGATISH

Islomov Eldor Yusupovich *Buxoro davlat universiteti Jismoniy nazariyasi va uslubiyoti kafedrasi o'qituvchisi*

Annotatsiya: *ushbu maqolada zamonaviy didaktika, jismoniy tarbiya fanini o'rganishdan maqsad, integratsiya, jismoniy tarbiya fanini integratsiyalashning didaktik mohiyati, uning asosiy maqsadi, jismoniy tarbiya fani integratsiyalashgan holda o'rganishda sub'ektiv yangi bilimlar sintezi va ta'limda yangi bilimlarning fanlararo sintez jarayoni haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *zamonaviy didaktika, jismoniy tarbiya fani, integratsiya, sub'ektiv yangi bilimlar, bilimlar sintezi.*

Mamlakatimiz kelajagi uchun sog`lom avlodni tarbiyalash hamda voyaga yetkazishda jismoniy tarbiya va sportning ahamiyati juda katta. So`ngi yillarda jismoniy tarbiya va sport yoshlar hayotining ajralmas qismiga aylanib bormoqda.

Shu nuqtai nazardan o`sib kelayotgan yosh avlodning jismoniy va ma`naviy salomatligini shakllantirish, ularga sog`lom turmush tarziga intilish va sportga mehrini singdirishning g`oyat muhim sharti sifatida bolalarni ommaviy sportini rivojlantirish hamda maktab ta'limida jismoniy tarbiya darslarini integrallashtirish texnologiyasiga o'rgatishni ta`minlash bugungi kunning dolzarb masalalaridan biri bo`lib turibdi.

Zamonaviy didaktika jismoniy tarbiya va shunga o'xshash fanlarni integratsiyalashga bir qancha yondashuvlarni taklif qiladi, biroq hali bu jarayonning umume'tirof etilgan mazmuni, shakl va vositalari yaratilgan emas. Ko'pchilik pedagog olimlar ta'limdagi integratsion jarayonlarni o'rganishda fundamental fanlarni integratsiyalashdagi tasavvurlardan kelib chiqqan holda ish ko'radilar.

Bu holat integratsiyaning dastlab fundamental tarmoqlarda amalga oshib, keyinchalik pedagogika sohasiga tarqalganligi bilan izohlanadi. Ta'kidlash joizki, jismoniy tarbiya fani boshqa fanlardan farq qiladi. Faqat bu farq ular mazmunida emas, balki bilimlarning berilish shakli, hajmi va bayon qilinish chuqurligida o'z aksini topadi.

Jismoniy tarbiya fanini o'rganishdan maqsad o'quvchini fandagi ob'ektiv yangilik bilan tanishtirish emas, balki unda sub'ektiv yangilikka ega bo'lgan bilimlarni shakllantirishdan iborat. Shu sababli, jismoniy tarbiya integratsiyasi ilm-fandagi shu jarayonlardan farq qiladi.

Bu ma'noda integratsiya – fanlarning differentsiyasi tufayli tarixan tarkib topgan o'quv fanlariga bo'lib o'qitish tizimining kamchiliklarini tuzatishga qaratilgan ularning o'zaro bog'liqligini ta'minlash shakli sifatida qaralishi mumkin.

Jismoniy tarbiya fanini integratsiyalashning didaktik mohiyati turli o'quv fanlari bo'yicha yangi bilimlarni shakllantirishning kontseptual tuzilma va metodlarini aniqlash imkonini beruvchi pedagogik tadbirlar tartibi hamda qonuniyatlarini ishlab chiqish zarurati bilan belgilanadi. Tom ma'noda qaralganda, jismoniy tarbiya fani integratsiyasi fan sohalari va ilmiy bilimlar o'zaro sintezining uzviy davomi hisoblanadi.

Jismoniy tarbiya fani integratsiyasining asosiy maqsadi sub'ektiv yangi bilimlarni sintez qilishdan iborat bo'lib, integratsiya jarayonlarining bosh vazifasi – sub'ektiv yangi ilmiy bilimlarni sintez qilishga qaratilgan pedagogik texnologiyalarni ishlab chiqishdan iborat.

Jismoniy tarbiya fani integratsiyalashgan holda o'rganishda sub'ektiv yangi bilimlar sintezi qanday kechadi? – degan savol yuzaga kelishi mumkin. Didaktikada turli fanlarga taaluqli o'quv materiallarini bitta kursga birlashtirish kabi integratsiyaning turli shakllari taklif qilinadi. Biroq, pedagogik tajribalar bu kabi shakllarning yetarli samara bermasligini ko'rsatmoqda. Biz, ta'lim tizimida tarixan tarkib topgan fanlarga bo'lib o'qitish tizimi saqlanib qolishining tarafdorimiz. Jismoniy tarbiya fani nisbatan mustaqil bo'lishi kerak. Chunki uning o'z uslubi, tushunchalar apparati, metodologiyasi, metodikasi, tadqiqot predmeti va kontseptsiyasiga ega alohida fan sohasini ifoda etadi.

Shu bilan birga, uni o'zaro bog'liqlikda o'rganish bilan bog'liq imkoniyatlar ro'yobga chiqarilishi lozim. Bunday imkoniyat jumladan fanlararo yondashuv asosida ta'minlanadi. Uni o'quv fanlarini integratsiyalash shakli sifatida ham, sub'ektiv yangi bilimlarni sintez qilish metodi sifatida ham qarash mumkin. Biz fanlararo yondashuvni umumta'lim hamda maxsus fanlarni integratsiyalashda pedagogika fani uchun eng optimal yo'nalish sifatida qaraymiz. Biz jismoniy tarbiya fanini integratsiyalash natijasi fanlar o'zaro bog'lanmagan holda o'rgatilganda shakllantirish mumkin bo'lmagan sub'ektiv yangi bilimlarning o'zlashtirilishi, — degan kontseptual g'oyaga tayanamiz.

Ta'limda yangi bilimlarning fanlararo sintez jarayoni juda sekin kechib, ba'zida u bir qancha o'n yilliklarga teng davrni qamrab oladi. O'quv jarayonida o'qituvchi bir

yoki bir necha mashg'ulot, yoki hatto bir necha daqiqa ichida talabani ilgari turli fanlariga oid o'zlashtirilgan bilimlarga tayanuvchi sub'ektiv yangi bilimga "olib kelishi" kerak bo'ladi. Ya'ni, bilimlarni tayyor holatida berish emas, balki ularning sintezi uchun tegishli shart-sharoitlar yaratilishi kerak. Bu vazifani amalga oshirishning texnologik usullaridan biri bir sohaga oid bilimlarni boshqasiga olib o'tish bilan bog'liq bo'lib, u fanlararo aloqalarni o'rnatishning asosiy mexanizmi hisoblanadi.

Ta'kidlash joizki, bilimlarning har qanday olib o'tilish holati sub'ektiv yangi bilimlar sinteziga olib kelmaydi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

Mutalipova M.J. Xalq pedagogikasi (o'quv qo'llanma). – T., 2011 y
Hoshimov K., Nishonova S. Pedagogika tarixi (darslik). - T., 2005 y.
https://hozir.org
https://kopilkaurokov.ru